

Geachte André Bosman, Maarten Groothuizen, Evert-Jan Slootweg,
Nevin Özütok, Çem Laçın, John Kersten en Corrie van Brenk,
en natuurlijk ook de staf en alle mensen die live meekijken,

Ik weet dat er met spanning naar dit rapport is uitgekeken, en ik wil
alle commissieleden hartelijk danken voor dit belangrijke werk.

Wat ik – naast de inhoud – mooi vind aan het werk van
onderzoekscommissies, is dat Kamerleden hun politieke jas even
uittrekken.

Als je samen onderzoek doet, is partijkleur niet belangrijk.

Er stond voor jullie het afgelopen jaar maar één ding centraal: zorgen
dat burgers niet meer klem komen te zitten tussen balie en beleid.

En jullie mogen trots zijn op het resultaat.

Uitvoeringsorganisaties zijn de belangrijkste schakels tussen
beleidsmakers en de mensen in het land.

Dit onderzoek, dit rapport gaat mensen echt aan.

Jullie concluderen dat het terugbrengen van de menselijke maat bij
uitvoeringsorganisaties vraagt om een fundamentele herijking van de
samenwerking tussen Kamer, uitvoeringsorganisaties en kabinet.

Die conclusie trekken jullie niet zomaar.

Jullie spraken met bijna veertig personen bij uitvoeringsorganisaties,
departementen en belangenorganisaties. Jullie hebben relevante

documenten geanalyseerd en zorgden ervoor dat ook Kamerleden hun verhaal konden doen.

De rode draad is helder: besteed meer aandacht aan de uitvoering van beleid, en áls het misgaat, wees daar dan open over.

We kunnen niet kritisch genoeg zijn op de impact van wet- en regelgeving.

Als volksvertegenwoordigers zitten we hier namens en voor de mensen die in de praktijk te maken krijgen met de wetten en regels die we hier maken.

Het is essentieel dat we kijken hoe zij die wetten en regels ervaren; wat de gevolgen voor hen zijn.

Ik wil jullie in het bijzonder complimenteren met de manier waarop jullie hebben gereflecteerd op ons eigen werk.

Kamerleden worden soms door een departement gevraagd om metershoge stapels wetten in korte tijd te behandelen.

Of we krijgen 's nachts brieven met een heleboel bijlagen.

Als het gaat om de informatiepositie van de Kamer, valt er nog veel te verbeteren.

Ik heb daar ook vaak met het kabinet over gesproken, en zal dat blijven doen.

Goede, tijdige, relevante informatie is cruciaal om ons werk goed te kunnen doen.

Natuurlijk hebben wij ook een eigen verantwoordelijkheid.

Eén van de aanbevelingen is om vaker in gesprek te gaan met deskundigen en mensen op de werkvloer.

Bijvoorbeeld in rondetafelgesprekken of hoorzittingen.

Echt horen wat er speelt, direct van de mensen zélf – mensen die dag in, dag uit te maken hebben met de praktische uitwerking van onze wetten en regels – is een belangrijk onderdeel van het Kamerwerk.

Oog voor de menselijke maat hóórt bij het parlementaire proces.

De menselijke maat kan zo een wezenlijk onderdeel gaan uitmaken van ons parlementair proces. Ik geleid het rapport dan ook van harte door naar alle Kamerleden.

Ik wil jullie nogmaals heel hartelijk bedanken voor jullie werk.

Jullie hebben het gedaan naast jullie reguliere werk, in een tijd waarin het werken en samenwerken noodgedwongen anders gaat dan anders.

Over drie weken vinden de verkiezingen plaats en begint de kabinetsformatie.

Ik hoop dat dít rapport – net als alle andere parlementaire onderzoeken – een rol zal spelen in die formatie.

Ik kan me voorstellen dat we het ook onder de aandacht brengen van nieuwe Kamerleden.

En natuurlijk zal de Kamer, na de verkiezingen, ook debatteren over dit rapport.

Dank jullie wel, ik zal ervoor zorgen dat het rapport wordt doorgeleid.